

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
DIREKTORAT ZA ORGANIZACIJO IN KADRE

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50
F: 01 478 16 99
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-4/2010/
Datum: 28.7.2011

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 1909: Varovalke in omejitve pri kandidiranju na ključna mesta v državi
Zveza: Vaš dopis številka 092-171/2011/1, z dne 15.7.2011

Spoštovani,

v zvezi s Predlogom 1909, ki se nanaša na kandidiranje na nekatera ključna visoka mesta v državi (kot na primer predsednika republike, predsednika vlade, predsednika parlamenta in določene pozicije v (proti)obveščevalni in varnostni sferi) pojasnjujemo naslednje:

Ustava Republike Slovenije, ki v poglavju »IV. DRŽAVNA UREDITEV« opredeljuje tudi funkcije predsednika državnega zbora, predsednika republike in predsednika vlade, ne daje pravne podlage za to, da bi od posameznikov, ki kandidirajo na katero od naštetih funkcij, zahtevali, da so rojeni v Republiki Sloveniji. Ker za to ni ustavnopravne podlage, takega pogoja ne določa niti nobeden od veljavnih zakonov, ki sicer urejajo izpolnjevanje pogojev posameznikov za kandidiranje na posamezno funkcijo, na primer Zakon o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 44/92, 60/95, 14/96, 67/97, 70/00, 73/03, 78/06 in 54/07) in Zakon o volitvah predsednika republike (Uradni list RS, št. 39/92 in 73/03).

Omenjeni funkcionarji morajo v skladu z veljavno zakonodajo imeti državljanstvo Republike Slovenije, kar izkazuje poseben vzajemni odnos med njimi in državo. Za predsednika republike je tako v skladu s 103. členom Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/911, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 69/04, 69/04 in 68/06) lahko izvoljen le državljan Slovenije, pravica voliti in biti voljen za predsednika republike pa je opredeljena tudi v 2. členu Zakona o volitvah predsednika republike (Uradni list RS, št. 39/92 in 73/03) in sicer ima to pravico državljan Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti. Tudi funkcija predsednika parlamenta je opredeljena že v ustavi in sicer je v 84. členu določeno, da ima Državni zbor predsednika, ki ga izvoli z večino glasov vseh poslancev. Ustava izrecno ne določa, da mora biti predsednik državnega zbora slovenski državljan, ker pa se izvoli izmed poslancev, ta pogoj izhaja iz določbe 43. člena ustave, v skladu s katero ima pravico voliti in biti voljen vsak državljan, ki je dopolnil 18 let. Tudi za predsednika vlade Republike Slovenije pogoj državljanstva ni izrecno določen, temveč to izhaja iz določbe 44. člena ustave, ki ureja sodelovanje pri upravljanju javnih zadev. V skladu s 44. členom ustave ima vsak državljan pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev. Bistvena značilnost pravice iz 44. člena je torej, da možnost

sodelovanja pri upravljanju javnih zadev v skladu z zakonom jamči vsem državljanom, ne pa samo tistim, ki so bili v Republiki Sloveniji tudi rojeni.

Da bi od posameznikov, ki kandidirajo na katero od zgoraj omenjenih funkcij, lahko zahtevali, da so rojeni v Republiki Sloveniji, bi bilo treba spremeniti določbe Ustave Republike Slovenije, pred vsako spremembo ustave pa je nujno potrebna širša javna razprava, predvsem pa posvetovanje z ustavnopravno in drugo stroko, za sprejem akta o spremembi ustave pa ustava sama določa dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. Glede na navedeno, ne moremo napovedati nobenih nadaljnjih postopkov, saj morebitna realizacija predloga ne more biti predmet spremembe zakona ali drugega predpisa.

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
GENERALNA DIREKTORICA